

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Miljøvernavingdelinga

Forvaltningsplan for Synesvågen naturreservat, Giske kommune

Rapport 2012: 10

Forsidefoto:

*Typisk landskap inne i Synesvågen, med store gruntvannsarealer. Bildet tatt før Vigramastas fall.
Foto: Dag Holtan.*

<i>Samarbeidende konsulent:</i> Dag Holtan	<i>Kontaktperson:</i> Dag Holtan	ISBN 978-82-7430-257-0 (nett) ISSN 1891-876X
<i>Oppdragsgiver:</i> Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavingdelinga	<i>Kontaktperson hos oppdragsgiver:</i> Asbjørn Børset, Ola Betten	<i>År:</i> 2012
<i>Referanse:</i> Forvaltningsplan for Synesvågen naturreservat i Giske kommune, Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavingdelinga, rapport 2012-10. 46 s.		
<i>Referat:</i> Det er utarbeidet forvaltningsplan for Synesvågen naturreservat i Giske kommune, Møre og Romsdal. Naturreservatet omfatter en ganske beskyttet bukt med et relativt stort gruntvannsareal, samt en del landareal med som er av stor betydning for både hekkende, trekkende og overvintrende fugler. Viktige vegetasjonstyper i naturreservatet (jf. DN-håndbok nr. 13) er ulike utforminger av strandenger, myr og fukthei mv., hvor næringsrik våthei er en utsatt vegetasjonstype. Det er viktig å finne en balanse mellom ulike interesser, bl.a. knyttet til landbruksdrift. Det er utarbeidet bevaringsmål som særlig fokuserer på bevaring av vegetasjonstyper, dessuten at området fremdeles skal være hekkeplass for en rekke sentrale fuglearter. Samtidig foreslås konkret oppfølging i form av overvåking av situasjonen, og tiltak for å oppnå en god tilstand. Forvaltningsplanen er godkjent av Direktoratet for naturforvaltning 18.10.2012. Planen blir bare publisert på nett.		
<i>4 emneord:</i> Forvaltningsplan Biologisk mangfold Havstrand Naturreservat		
<i>Fagansvarlig:</i>	<i>For administrasjonen:</i>	
 _____ Ulf Lucasen (seksjonssjef)	 _____ Lindis Nerbø (miljøverndirektør)	

Forord

Synesvågen naturreservat ble formelt opprettet ved kongelig resolusjon av 27. mai 1988, hvor formålet var å ta vare på et viktig våtmarksområde med livsmiljø, fugleliv og annet dyreliv. I 1996 ble naturreservatet sammen med de andre verneområdene i verneplanen for våtmark i Giske kommune oppgradert til Ramsarområde (internasjonalt viktig våtmarksområde, se kapittel 1.1).

Biolog Dag Holtan har, på oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, utarbeidet forslag til en forvaltningsplan for fredningsområdet. Målet med forvaltningsplanen er å utdype vernereglene og sikre at verneverdiene blir ivaretatt, samtidig som området skal kunne brukes.

Møre og Romsdal fylke meldte i brev av 29.04.2008 til grunneierne om oppstart av forvaltningsplanarbeidet.

I forbindelse med dette planarbeidet blir Direktoratet for naturforvaltning bedt om å rette opp eiendomsversikten i verneforskriften.

Forslaget fra Dag Holtan er bearbeidet av fylkesmannen iht. nye krav og maler for slike forvaltningsplaner. Kontaktpersoner hos oppdragsgiver har vært Asbjørn Børset og Ola Betten. For øvrig har flere andre gitt nyttige opplysninger om området og innspill til planen, se liste over muntlige kilder. Takk til alle som har bidratt. Perry Larsen, Skodje, takkes spesielt for å delta på en del feltturer og bidra med sine kunnskaper om beitemarksopper.

Innhold

FORORD	4
INNHold	5
1 INNLEDNING	7
1.1 Ramsarkonvensjonen	8
2 SYNESVÅGEN NATURRESERVAT	9
2.1 Områdebeskrivelse	9
2.2 Brukshistorie	9
2.3 Naturkvaliteter	10
2.3.1 Plante-, fugle- og dyreliv	10
2.3.2 Vegetasjon	11
2.4 Bevaringsmål, tilstand og trusler	13
2.4.1 Fugleliv	14
2.4.2 Vegetasjon	15
2.4.3 Tilgrensende områder	15
3 BRUKERINTERESSER	18
3.1 Verneforskriften og brukerinteresser	18
3.2 Jordbruk	18
3.2.1 Status	18
3.2.2 Rammer og regelverk	18
3.3 Friluftsliv og rekreasjon	19
3.3.1 Status	19
3.3.2 Rammer og regelverk	19
3.4 Tekniske anlegg	20
3.4.1 Status	20
3.4.2 Rammer og regelverk	20
4 FORVALTNINGSOPPGAVER OG TILTAK	21
4.1 Oppsyn	21
4.1.1 Status og utfordringer	21
4.1.2 Tiltak	21
4.2 Skjøtsel	21
4.2.1 Status og utfordringer	21
4.2.2 Mål	21
4.2.3 Retningslinjer	22
4.2.4 Tiltak	22
4.3 Overvåking	22
4.3.1 Status og utfordringer	22
4.3.2 Mål	22
4.3.3 Retningslinjer	22
4.3.4 Tiltak	23
4.4 Informasjon og formidling	23
4.4.1 Status og utfordringer	23
4.4.2 Mål	23
4.4.3 Retningslinjer	23
4.4.4 Tiltak	23
5 SAKSBEHANDLING	25
5.1 Forvaltningsmyndigheter	25
5.2 Lovverk, føringer og forvaltning	25
5.2.1 Verneforskriften	25
5.2.2 Prinsippene i naturmangfoldloven	25

5.2.3	Forholdet til andre lovverk	27
5.2.4	Tolking og detaljering av unntaksreglene i verneforskriften	27
5.2.5	Omtale av de spesielle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften	28
5.2.6	Generelle dispensasjonsbestemmelser	29
5.2.7	Generelle retningslinjer for saksbehandling	30
6	FORVALTNINGSPLANENS VARIGHET	31
7	KILDER	32
7.1	Generell og sitert litteratur	32
7.2	Muntlige kilder	32
8	VEDLEGG	33
8.1	Verneforskrift	33
8.2	Noen fugleobservasjoner fra området	36
8.3	Planteliste	40
8.4	Utdrag fra naturmangfoldloven	42
8.5	Kart over naturtyper	44
8.6	Tiltak i Synesvågen fuglefredningsområde	45
8.7	Saksbehandling av forvaltningsplanen for Synesvågen naturreservat	46
8.7.1	Høring:	46
8.7.2	Fylkesmannens vurdering:	46
8.7.3	Direktoratets vurdering	46

1 Innledning

Formålet med denne rapporten er å presentere et forslag til forvaltningsplan for Synesvågen naturreservat i Giske kommune. Området ligger et par km vest for Ålesund lufthavn, Vigra.

Formålet med opprettelse av Synesvågen naturreservat er ifølge forskriftene ”å ta vare på eit viktig våtmarksområde med sitt livsmiljø, fugleliv og anna dyreliv.”

Synesvågen naturreservat omfatter arealer som er eid av gnr/bnr 6/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 18, 20, 21, 22, 36, 38, 39, 46, 65 og 88 i Giske kommune. Dette er ikke korrekt i verneforskriften, og blir rettet opp. Naturreservatet dekker et areal på ca. 1011 daa, hvorav 674 daa omfatter sjøareal.

Verneforskriftene gir rammer for skjøtelsesplan og tiltak, med sine regler om hva som er tillatt og ikke tillatt innenfor naturreservatet. Disse er gjengitt i vedlegget i rapportens kapittel 8.1. I forskriftene står det i kapittel VII: *"Forvaltingsstyresmakta eller den forvaltingsstyresmakta fastset, kan gjennomføre skjøtselstiltak i samsvar med fredingsføremålet. Det kan utarbeidast skjøtelsesplan, som skal innehalde nærare retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltaka."*

En forvaltningsplan skal således utdype vernereglene og sikre at naturverdiene blir ivaretatt, og gi konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, eventuell tilrettelegging mv. Gjennom en forvaltningsplanprosess skal en også avklare og ta stilling til hvordan ulike verne- og brukerinteresser skal håndteres. Planen skal definere området, eiendomsstatus, oppsummere kjente verdier og brukshistorie, sette opp målsetting for framtidig drift, retningslinjer for skjøtsel og hvordan man senere kan kvalitetssikre og justere denne i forhold til målsettingene. Det er videre ønskelig å beskrive og drøfte ulike interessekonflikter som ikke entydig reguleres av forskriftene, og foreslå hvordan disse kan håndteres.

Det legges også vekt på at effekten av foreslåtte tiltak må følges opp og kontrolleres ved at det etableres en overvåking av området. Hvis det oppstår fare for at naturverdiene forringes, bør eksisterende aktiviteter/skjøtsel justeres, evt. nye tiltak iverksettes og forvaltningsplanen evt. vurderes på nytt.

1.1 *Ramsarkonvensjonen*

Synesvågen naturreservat fikk status som Ramsarområde i 1996 som ett av de seks verneområdene som utgjør Giske våtmarkssystem.

Ramsarkonvensjonens definisjon av våtmarksområder er vid. Den omfatter blant annet myr og ferskvann, samt brakkvann og marine områder ned til seks meters dybde. Opprinnelig konsentrerte Ramsarkonvensjonen seg om å ivareta våtmarker som leveområde spesielt for vannfugler. I dag omfatter Ramsarkonvensjonen både våtmarker, integrert vannressursforvaltning og fattigdomsproblematikk.

Medlemslandene forplikter seg til å følge opp en rekke forhold i selve konvensjonen, samt de vedtak landene gjør på partsmøter som avholdes hvert tredje år. Slike forpliktelser er særlig knyttet til:

- å forvalte internasjonalt viktige våtmarksområder (Ramsarområder) slik at deres økologiske funksjoner opprettholdes
- å sørge for fornuftig, bærekraftig bruk av våtmarker generelt i forvaltning og arealplanlegging, herunder blant annet kartlegge og gjennomføre verneplaner for våtmarker
- deltagelse i internasjonalt samarbeid om våtmarker, blant annet gjennom bistandssamarbeid

Konkrete kriterier for at akkurat Synesvågen ble valgt ut som Ramsarområdene er at området består av velutviklede mudderbanker og saltenger, rødlistede vegetasjonstyper, samt at arealet er en viktig del av Vigra våtmarkssystem, og dermed er viktig for forekomst av en rekke fuglearter hele året. For utfyllende opplysninger, jf.

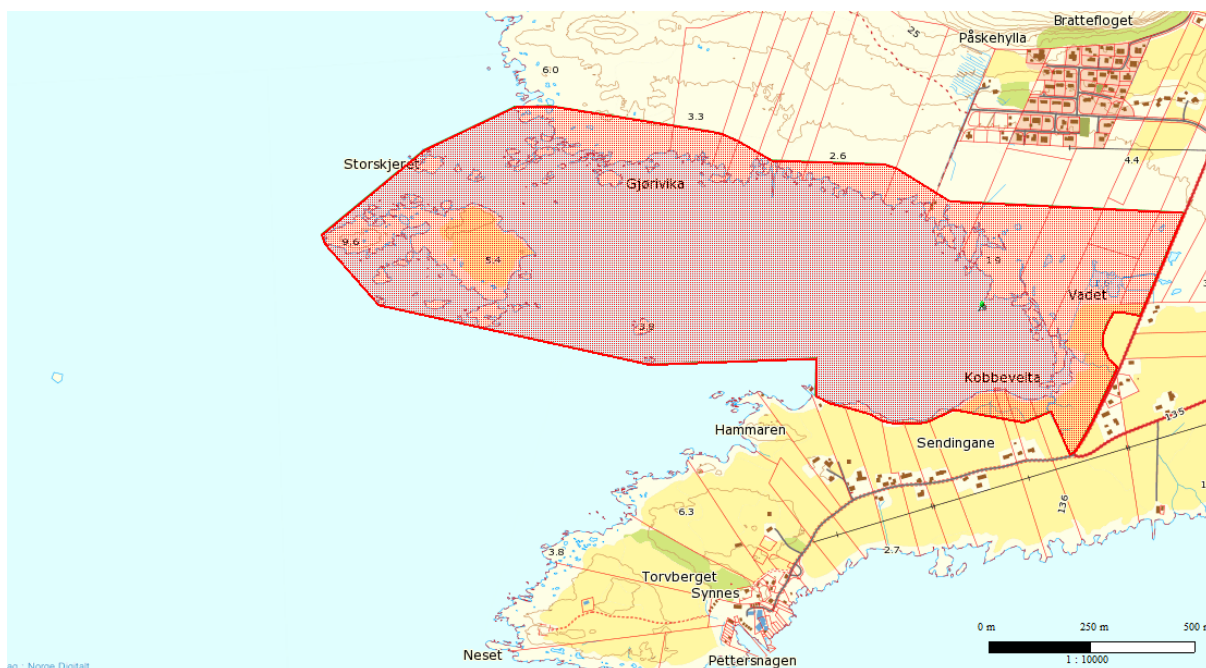
<http://ramsar.wetlands.org/Database/Searchforsites/tabid/765/Default.aspx>.

2 *Synesvågen naturreservat*

2.1 *Områdebeskrivelse*

Synesvågen naturreservat ligger ca. 2 km vest for Ålesund lufthavn, Vigra, i Giske kommune i Møre og Romsdal (figur 1). Naturreservatet dekker et areal på ca. 1011 daa, hvorav 674 daa er sjøareal.

Figur 1. Synesvågen naturreservat skravert med rødt. Kilde: GISLINK (www.gislink.no).

Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone (SB) og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, vintermild underseksjon (O3h) (Moen 1998). Klimaet preges av beliggenheten på ytterkysten, med moderate nedbørsforhold og milde vintrer. Nedbøren ved flyplassen på Vigra er ca. 1310 mm i året (www.met.no). Middelsestemperaturen samme sted ligger i januar rundt 1,9° C, mens den i august er rundt 13,0° C (www.met.no). Det er rundt 200 dager med minst 0,1 mm nedbør i året (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993b). I hovedsak kan man si at klimaet er kystnært, relativt mildt og fuktig (oseanisk). Strandflatelandskapet på Vigra består i hovedsak av marine strandavsetninger (www.ngu.no/kart/løsmasse/).

2.2 *Brukshistorie*

Deler av området har tradisjonelt vært benyttet til beiteområde, med langvarig kontinuitet, men de senere årene har beitingen vært mer tilfeldig og til sist opphørt. Etter fredningen var det eksempelvis til en viss grad beitet med islandshester på nordsida av vågen. Beiting har her hatt en positiv effekt i forhold til naturkvaliteter innen sopp- og planteriket.

Figur 2. Synesvågen er øverst til venstre på bildet, fotografert mot slutten av 1970-tallet. Det går an å se at det den gangen ikke var plantasjer med fremmede bartrær på nordsida av vågen, slik som i dag. Foto: Jan Rabben.

2.3 Naturkvaliteter

2.3.1 Plante-, fugle- og dyreliv

Frøland (2003) og Holtan (2004) rapporterer at området er artsrikt, med rundt 187 registrerte karplantetaksa (arter/underarter og utilstrekkelig artsbestemte planter). Av mer interessante observerte planter kan nevnes dikesvineblom, bakkeveronika, blåstarr, dvergsmyle, knortestarr, tiggersoleie og veikveronika. I tillegg vokser marinøkkel (NT) langs kanten av området i nord. Planteliste er vedlagt i kapittel 8.2.1.

Fuglefaunaen i området er beskrevet av Folkestad (1982), i "siste nytt"-spalten i tidsskriftet *Rallus* og i upubliserte permer med grunnlagsdata for Atlas-prosjektet (Gjershaug et al. 1994) som oppbevares av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Møre og Romsdal. Kilder til *hekkende fugl* er først og fremst egne observasjoner sammen med muntlige opplysninger fra Alv Ottar Folkestad og Petter Folkestad. Mens Synesvågen tidligere var hekkplass for flere arter som i dag er rødlistede, har det vært en kraftig tilbakegang for flere av disse, uten at det direkte kan knyttes til forhold innenfor verneområdet. For gjess har det imidlertid vært en stor vekst de siste ca. 10-20 årene. Som fuglelokalitet har lokaliteten i dag viktige funksjoner både som hekke-, trekk- og overvintringslokalitet. Innhentede data om hekkfugler og enkelte andre er sammenstilt i kapittel 8.2.

Figur 3. Innerste del av Synesvågen, nordsida, med strandenger. Foto: Dag Holtan.

I tillegg til artene i dette kapittelet observeres tidvis en del alkefugler, bl.a. alke (rødlistet VU) og lunde (VU). Framgangen for gjess kom tidlig på 1990-tallet, mulig som en følge av mange milde vintrer, men også en generell framgang for arten regionalt og nasjonalt.

Enkelte av rødlisteartene tilknyttet naturreservatet har hatt en sterk bestandsnedgang de siste årene, og av disse er særlig makrellterne (VU) i dag mindre regelmessig å observere innenfor området. Statusen for den kritisk truede (CR) arten åkerrikse er for dårlig kjent, og det har ikke vært oppfølgende undersøkelser for denne de siste årene. Trolig er de fleste observasjonene i utkanten av fredningsområdet mot øst og sør (gjelder i alle fall tidligere egne observasjoner).

Av pattedyr er oter (VU) og steinkobbe (VU) kjent, og tidvis kan det ligge 40-50 kobber på skjæra i utkanten av fredningsområdet.

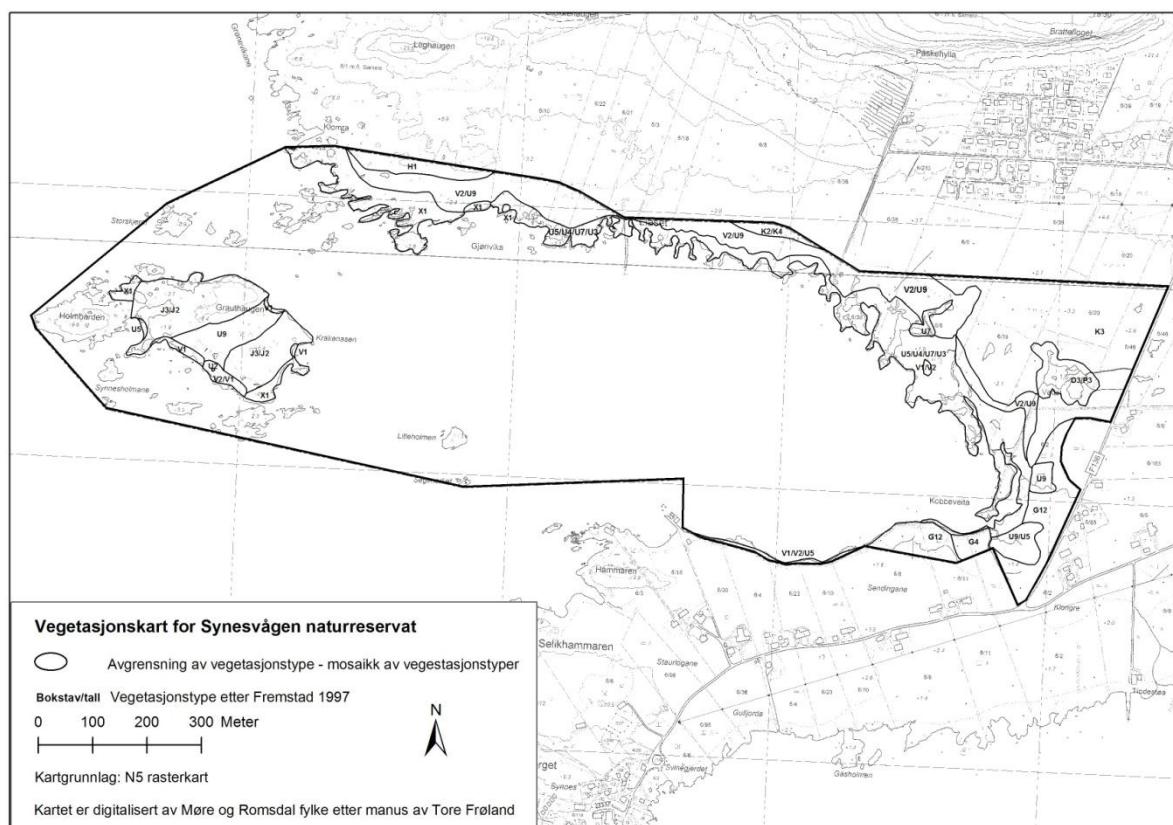
2.3.2 Vegetasjon

Naturreservatet inneholder sandstrenger på landarealet og ganske store gruntvannsområder med mye blottlagt mudderstrand ved fjøre sjø. *Vegetasjonstyper (DN 2006) i naturreservatet er: G04 sand og grusstrand, G05 Strandeng og strandsump, med utformingene G0402 overgang til ... strandeng mv. og G0501 stort strandengkompleks.* Tilstanden til vegetasjonen i fredningsområdet er gjennomgående god, og hele lokaliteten har vært beitet av islandshester og storfe.

Frøland (2007) har kartlagt vegetasjonstypene tilknyttet naturreservatet (tabell 1). Disse er samtidig nokså detaljert tegnet inn på kart (figur 4). Angitte typer er i samsvar med Fremstad (1997). Av viktige vegetasjonstyper etter DN (2006) er det påvist næringsrik våteng, bekkeblomutforming (G12a).

Tabell 1. Registrerte vegetasjonstyper i Synesvågen naturreservat. Symbol og inndeling er etter Fremstad (1997).

Symbol	Betegnelse	Kommentar/utbredelse
G4	Frisk fattigeng	Svært sparsomt innerst i vågen, på sørsida
G12	Næringsrik våteng	Svært sparsomt innerst i vågen, på sørsida
J2	Nedbørsmyr/ tuemyr	Sparsomt på Synesholmen
J3	Fastmatte-nedbørsmyr	Sparsomt på Synesholmen
K2	Fattig tuemyr	Så vidt på nordsida mot tilgrensende områder
K3	Fattig fastmattemyr	Et parti helt i øst, på nordsida
K4	Fattig mykmattemyr	Så vidt på nordsida mot tilgrensende områder
O3	Vannkantvegetasjon med elvesnellestarr	Særlig et parti øst i vågen, innenfor stranda
U3	Brakk forstrand	Spredt langs hele strandlinja
U4	Nedre/midtre salteng	Spredt langs hele strandlinja
U5	Øvre salteng	Spredt langs hele strandlinja
U7	Brakkvannseng	Spredt langs hele strandlinja
U9	Sumpstrand	Spredt langs hele strandlinja
V1	Ettårig meldetangvoll	Spredt langs hele strandlinja
V2	Gras- urte/tangvoll	Spredt langs hele strandlinja

Figur 4. Kart over registrerte vegetasjonstyper (etter Frøland 2007).

2.4 Bevaringsmål, tilstand og trusler

Naturkvalitet defineres som naturtyper, arter, geologi og landskap som skal bevares i et verneområde. **Bevaringsmål** er den tilstanden en ønsker at en naturkvalitet i et verneområde skal ha. Bevaringsmål skal være målbare og kan eksempelvis presiseres gjennom mål for areal eller forekomst av bestemte arter.

Formålet med opprettelse av Synesvågen naturreservat er ifølge forskriftene ”å ta vare på eit viktig våtmarksområde med sitt livsmiljø, fugleliv og anna dyreliv.” Særlig viktig vil det være å ta vare på fredningsområdets betydning for våtmarksfugler til alle årstider. Dette gjelder både for landarealet og sjøarealet.

Det er ikke kjent spesielle trusler mot verneområdets marine del. Landdelen med ulike, ofte svært fuktige vegetasjonstyper, er beitet, og det er svært viktig at beitedyrene fjernes når det ikke er mer å beite på – altså ikke gi dyrene tilleggssfôr innenfor verneområdet – dette for å unngå unødig slitasje og erosjon. Beitingen diskuteres nærmere i kapittel 3.2.

Forklaringer på uttrykk som går igjen i planen:

Naturtype

Med naturtype forstår vi et ensartet, avgrenset område i naturen som omfatter plante- og dyreliv og miljøfaktorer. Et landskap med stor variasjon inneholder et stort mangfold av naturtyper.

Tilstandsvariabel

Med tilstandsvariabel forstår vi den eller de egenskapene ved naturtypen som bevaringsmålet er rettet mot.

Bevaringsmål

Bevaringsmål er den tilstanden man ønsker at et utvalg av naturkvaliteter i et verneområde skal ha. Bevaringsmålene skal helst være målbare, og kan eksempelvis presiseres gjennom mål for areal eller forekomst av bestemte arter.

Tilstandsklasse

Tilstandsklasse er en inndeling i god, middels eller dårlig. Dette forteller oss hvilken tilstand naturtypen er i.

Forvaltningsmål

Dette er et samlebegrep for alle målsetninger knyttet til naturverdier/kvaliteter i et verneområde. Slike mål kan også bli knyttet opp

2.4.1 Fugleliv

Områdets betydning for våtmarksfugl ble spesielt understreket ved vernet i 1988. Områdets funksjon for *hekkende, trekkende og overvintrende fugl* var relativt godt kjent og godt studert, i alle fall før 1990. Det har imidlertid ikke vært noen systematiske undersøkelser over tid etter at området ble vernet, slik at kunnskapen i dag til dels er mangelfull. Nedgang for og dermed fravær av arter som representerer viktige naturkvaliteter (jf. kapittel 2.3.1) skaper visse problemstillinger ved utarbeiding av bevaringsmål, da det er vanskelig å skulle bevare kvaliteter som for øyeblikket er fraværende eller mangelfullt kjente. Registrering og overvåking for fuglebestandene må iverksettes før konkrete bevaringsmål kan bli aktuelle (se kapittel 4.4.2). Det viktigste er uansett å ivareta kvaliteten på vegetasjonen.

2.4.2   *Vegetasjon*

Vegetasjon og planteliv er også nevnt spesifikt i verneforskriftene. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 2.3.2. De viktigste eller sjeldneste naturkvalitetene er trolig knyttet til landdelen av området, i mindre grad ute på holmene. Marin kartlegging er ikke gjort, og heller ikke mudderstrendene er kartlagte, slik at naturkvaliteter knyttet til disse miljøene ikke er kjent.

Et mulig tiltak i forhold til bevaringsmål kan eksempelvis være å opprettholde beiting på et nivå som ikke er til skade for vegetasjonen, samt fjerne fremmede bartrær og rynkerose.

Tilstanden for den terrestriske vegetasjonen i naturreservatet generelt er middels god til god, noe som i hovedsak skyldes langvarig og opprettholdt beiting, med et klart kontinuitetspreg. Dette vises bl.a. gjennom funn av en del beitemarkssopper i 2008, og selv om det ikke ble funnet rødlistearter, burde enkelte sjeldne jordtunger knyttet til magre og fuktige miljøer være aktuelle. Også rødskivesopper og vokssopper er relevante her.

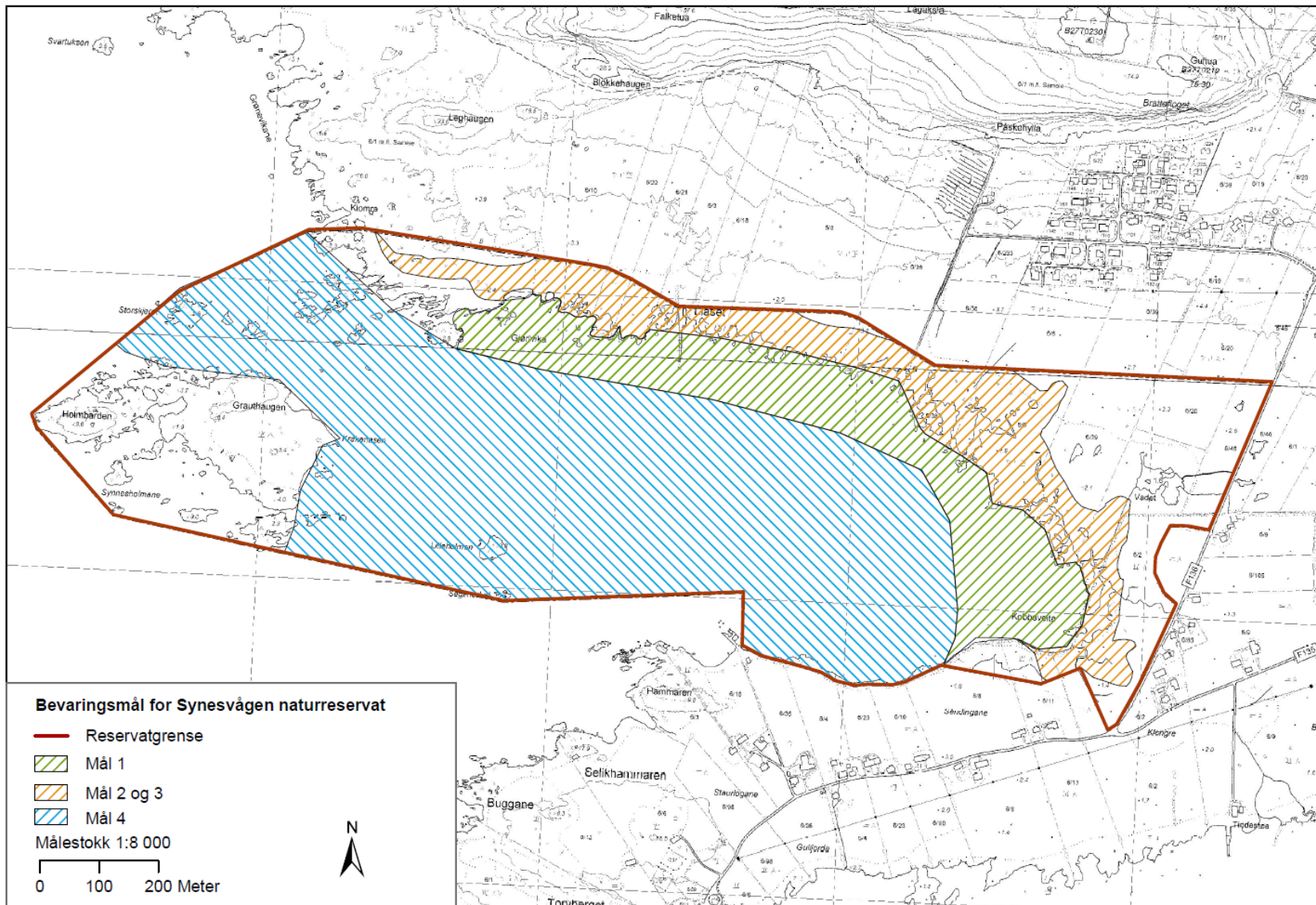
2.4.3   *Tilgrensende områder*

Det er umulig å diskutere naturkvalitetene i fredningsområdet uten å peke på tilgrensende områder (jf. vedlegg i kapittel 8.4). Dette gjelder først og fremst en naturtypelokalitet rett nord for Synesvågen, med en god forekomst av kystlynghei, inkl. noe middels rik fastmattemyr. Samtidig er her så vidt innslag av en truet vegetasjonstype som purpurlynghei. Denne vokser på sin kjente verdens nordgrense. Grunneierne opplyste samtidig om at gravanda, som fremdeles ser ut til å ha en god hekkebestand, stort sett hekker nord for Synesvågen, utenfor fredningsområdet, mens oppvekstområdet for ungene er i vågen. Det samme er nok tilfelle for grågås.

Tabell 2. Naturkvaliteter, bevaringsmål og overvåking i Synesvågen fuglefredningsområde (jf. også kap 4.2 om skjøtsel og 4.3 om overvåking)

Mål nr.	Naturtype	Tilstandsvariabel	Bevaringsmål	Overvåking	Tilstandsklasse	Tiltak
1	Mudderstrand	Antall beitende gravandkull	Årlig beiting av gravandkull i vågen	Feltobservasjoner av SNO og ornitologer	Ukjent	Unngå inngrep og forstyrrelser
2	Tangvoller V1 og V2, saltenger	Forekomst av søppel fra havet	Holde strand-områdene fri for søppel	Feltobservasjoner av SNO	Ukjent	Rydde søppel ved behov, sjeldnest hvert 3. år
3	Frisk fattigeng G4, brakkvannsenseng U7 og salteng U5	Areal fattigeng, brakkvannsenseng og salteng i god stand	Holde arealet fattigeng, brakkvannsenseng og salteng i god stand med samme areal som på kart fra 2007	Feltobservasjoner av SNO og botanikere	Middels	Rydde oppslag av lauv og fremmede bartrær, holde høvelig beitetrykk
4	Grunne sjøområder	Vinterbeitende dykkender, dykkere og lommer	Ha gode forekomster av beitende sjørør, svartand, havelle, horndykker, gråstrupedykker og lommer.	Feltobservasjoner av SNO og ornitologer	Ukjent	Unngå inngrep og forstyrrelser

3 *Brukerinteresser*

3.1 *Verneforskriften og brukerinteresser*

Verneforskriften, som er vedlagt i kapittel 8.1, danner rammene for hva som er tillatt innenfor naturreservatet. Det er særlig Kap. IV og V i forskriftene som berører denne problemstillingen, både med hensyn til hva som er forbudt og hva som er unntatt fra forbudsbestemmelsene. Kap. VI angir enkelte formål forvaltningsmyndigheten kan tillate etter søknad.

Dispensasjonsbestemmelsen i Kap. VIII i forskriften er ellers erstattet av § 48 i den nye naturmangfoldloven, jf. § 77 (vedlagt i kapitel 8.3).

3.2 *Jordbruk*

3.2.1 *Status*

Deler fredningsområdet har vært i bruk som beitemark i lang tid, men i mindre grad etter vernet. Beitingen har likevel helt klart hatt en positiv effekt på planteliv inkl. beitemarksopper, mens virkningen på hekkefugler når det gjelder den forholdsvis nye bruken med hester er ukjent. Det er videre plantet noe sitkagran og andre fremmede bartrær, som bør fjernes.

3.2.2 *Rammer og regelverk*

Et par av bestemmelsene i verneforskriften berører primærnæringene, helst med en begrenset relevans i praksis. Nedenfor gis en sammenstilling.

I kapittel V, nr. 2, går det fram at vernebestemmelsene ikke er til hinder for ”Slått, beiting og anna etablert jordbruksdrift i og inntil dei freda områda”. Som pekt på i kapittel 3.2.1 er det i dag stort sett lite eller ikke beitet siste årene. En ekstensiv beiting kan med fordel gjenopptas, men dette er likevel ikke av avgjørende betydning for naturkvalitetene totalt sett. I perioder med lavere eller manglende beitetrykk vil det komme opp mer høgstaudevegetasjon, som vil gi bedre skjul for hekkende fugler.

I skjønnsforutsetningene for området (Nordre Sunnmøre herredsrett 30. juli 1990, sak B 4/90) ble det avklart følgende:

- Eventuell oppdyrket kulturjord innenfor grensene for verneområdet vil bli tillatt gjødslet.
- Naturlig mark/naturbeite vil ikke bli tillatt gjødslet.

I nr. 3 heter det videre at ”Vedlikehold av grøfteutlaup som er tekne tidlegare og som drenerer tilgrensande jord- og skogbruksareal, etter at forvaltningsstyresmakta er varsla.” Enkelte

grøfteutløp finnes, og disse bør følges opp med hensyn til om de medfører konsentrert gjødsling.

Etter kap. VI punkt 3 kan forvaltningsmyndigheten tillate ”*Eablering av nye grønfteutlaup for drenering av tilgrensande bruksareal*”.

I skjønnsforutsetningene ble det fastsatt at slike dispensasjoner vil bli gitt:

- Det vil bli innvilget dispensasjon for etablering av nye grønfteutløp gjennom fredningsområdet for drenering av bakenforliggende og tilgrensende areal.

Kap V punkt 4 peker på at ”uttak av sand til eige bruk” er tillatt. Det er ikke funnet spor som tyder på at uttak av sand har hatt noe stort omfang etter vernet. Skjellsanden som finnes er næringsrik, og vil kunne påvirke plantelivet positivt om den får ligge i fred. Uttak bør derfor kanaliseres til sjøen under flomålet. Man bør unngå uttak der det vokser kravfulle plantearter. Eventuell motorferdsel i forbindelse med uttak av sand må i tillegg omsøkes, da verneforskriften ikke åpner særskilt for dette.

Forvaltningsmål for landbruket

- Eksisterende grønfteutløp kan vedlikeholdes.
- Fremmede treslag inne i verneområdet kan fjernes som en del av skjøtselen.
- Det kan beites for å holde landskapet åpent uten at dette gir slitasje på vegetasjon og jordsmonn.

3.3 *Friluftsliv og rekreasjon*

3.3.1 *Status*

Fuglefredningsområdet er noe brukt som turområde for lokalbefolkningen.

3.3.2 *Rammer og regelverk*

Pkt. IV 2 i verneforskriften fastslår at fugler er freda mot bl.a. unødige forstyrrelse. Det er forbud mot jakt, fangst, bruk av skytevåpen og å slippe løs hund.

I skjønnsforutsetningene for området ble det åpnet for at jakt på hjortevilt blir generelt tillatt. Inntil forskriften er endret på dette punktet, kan dette løses ved at det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. En slik dispensasjon kan mest hensiktsmessig gis til Giske kommune, evt. større vald eller grunneierlag, og den bør være flerårig.

Videre ble det fastsatt skjønnsforutsetning om at grunneier har fortrinnsrett til å felle vilt som det gis dispensasjon for etter IV nr. 1. Viltet skal i alle fall tilfalle grunneier.

Ferdsl med motorbåt er tillatt for grunneierne ihht. skjønnsforutsetning. Dette kan følges opp ved at det kan gis dispensasjon til grunneierne for bruk av motorbåt i naturreservatet.

Gamle (eksisterende) naust- og sjøhusretter nyttes som før ihht. skjønnsforutsetning. Dette kan etterkommes ved at det etter søknad kan innvilges dispensasjon for oppføring av naust i naturreservatet.

Forvaltningsmål for friluftsliv

- Unngå at friluftsliv og annen utfart forstyrrer fuglelivet unødig.
- Håndheve båndtvangen for hund.

3.4 Tekniske anlegg

3.4.1 Status

Det går ut kloakkutslipp fra ca. 300 personer ut i Synesvågen. Dette munner ut på 1-2 meters dyp, og gir lokale forurensningsulempes. Det arbeides med planer for å føre dette utslippet ut i fjorden sør for Syneset.

3.4.2 Rammer og regelverk

Utslipp av kommunalt avløpsvann krever et løyve etter forurensningsforskrifta. Ved vurdering av om slikt løyve bør gis, skal forurensningsmyndigheten (her: kommunen) vurdere virkningen på naturreservatet i henhold til naturmangfoldlova § 49.

For evt. legging av ny trasé fastslår pkt. VI 5 i verneforskrifta at forvaltningsmyndigheten kan gi løyve til legging av ledninger for vannanlegg mm. Denne kan brukes for å tillate legging av alternativ trasé dersom denne ikke kan legges utenfor naturreservatet i sin helhet. Det skal legges stor vekt på å unngå å legge ledninger som kan ha innvirkninger på jordsmonn og vegetasjon.

Ved flytting av utslippet skal man fjerne utslippsarrangement i sjøen og utslippsledningen skal fjernes i den grad dette ikke medfører negativ virkninger på sjøbunnen og fjæresona.

Forvaltningsmål for tekniske anlegg

- Kloakkutslippet til Synesvågen skal saneres.
- Utslippsledning og –arrangement bør fjernes.
- Nye tekniske inngrep i naturreservatet skal unngås.

4 *Forvaltningsoppgaver og tiltak*

4.1 *Oppsyn*

4.1.1 *Status og utfordringer*

Med et vernevedtak oppstår det behov for å føre kontroll med at vernebestemmelsene og vilkårene i eventuelle dispensasjonsvedtak blir etterlevd. Statens Naturoppsyn (SNO) har ansvaret for oppsynet i verneområdene i Norge.

SNO har oppsynsmyndighet i medhold av lov av 21. juni 1996 om statlig naturoppsyn og politimyndighet etter miljølovene (friluftsløven, naturmangfoldloven, motorferdselloven, kulturminneloven, viltloven, lakse- og innlandsfiskeloven og deler av forurensningsloven). I tillegg til kontrolloppgavene etter disse lovene skal oppsynet drive rettledning og informasjon, skjøtsel, tilrettelegging, registrering og dokumentasjon. Mange av disse tiltakene blir gjort i samråd med fylkesmannen og er nærmere presentert i denne planen.

4.1.2 *Tiltak*

- 1) SNO skal besøke området minst 4 ganger årlig.
- 2) Infotavlene og andre skilt skal holdes i stand til en hver tid.

4.2 *Skjøtsel*

4.2.1 *Status og utfordringer*

Deler av Synesvågen naturreservat står i fare for gjengroing med ulike bartrær, i hovedsak sitkagran helt innerst i vågen, men også i tilgrensende områder på nordsida av vågen (her også med buskfuru).

Tidligere var det store verdier knyttet til fuglelivet i naturreservatet, og det samme er i hovedsak observert i 2008 - 2010, i alle fall for enkelte arter. Det er også lite som tyder på at de marine områdene har fått noen vesentlig redusert betydning som rasteplass i trekketidene og som overvintringsområde for fugleartene, selv om det er nødvendig med en mer planmessig registrering for å få nye og bedre data også om dette. Kapittel VII i verneforskriften og § 47 i naturmangfoldloven regulerer skjøtelsesproblematikk.

4.2.2 *Mål*

Mål ved ulike skjøtselstiltak kan oppsummeres slik:

- 1) Sikre og bevare artsmangfoldet og landskapsbildet i strandområdene.
- 2) Opprettholde kvaliteten på landdelen av verneområdet med mål om å bevare de gode kvalitetene som gjør området attraktivt for en rekke fuglearter.

4.2.3   *Retningslinjer*

- 1) Alle skjøtselstiltak skal skje i regi av fylkesmannen og SNO.
- 2) Aktive tiltak som krever inngrep i felt bør skje utenfor hekketiden.
- 3) Grunneiere og organisasjoner skal trekkes med i skjøtselen av området.

4.2.4   *Tiltak*

Dette er todelt, og vil i praksis dreie seg om fjerning av fremmede bartrær, men også opprettholde et bærekraftig beiter regime, som ikke ødelegger vegetasjonen.

- 1) Fylkesmannen er ansvarlig for fjerning av fremmede bartrær, og samarbeider med grunneiere. Arbeidet bør være ferdig innen 2014.
- 2) Fylkesmannen er ansvarlig for å utarbeide en plan og nærmere retningslinjer for hvordan man opprettholder til et riktig beiter regime, og utarbeider en tidsplan for arbeidet. Arbeidet bør være ferdig innen 2013.

4.3   *Overvåking*

4.3.1   *Status og utfordringer*

Det har ikke vært gjennomført noen som helst form for planmessig registrering eller overvåking av fuglelivet de siste 30 årene. Uten annen kunnskap om situasjonen enn en tilfeldig kunnskap samlet av lokale ornitologer i fritiden er det vanskelig å utøve en god forvaltning. På grunn av det opparbeidede kunnskapshullet på dette feltet er det ikke utarbeidet noe bevaringsmål for de ulike fugleartene, eller for fuglelivet som helhet. Det er derfor nødvendig å opparbeide ny kunnskap på dette området før et bevaringsmål kan defineres.

4.3.2   *Mål*

- 1) Registrering og overvåking i Synesvågen naturreservat skal gi nødvendig kunnskap for å definere operative bevaringsmål og treffe nødvendige skjøtselstiltak for å nå målsettingene.
- 2) Registrering og overvåking i Synesvågen naturreservat skal gi økt kunnskap om naturtilstanden og endringer i denne.

4.3.3   *Retningslinjer*

- 1) Fylkesmannen er ansvarlig for overvåking av naturkvalitetene i Synesvågen naturreservat. Arbeidet kan settes bort til kompetent organisasjon eller person.
- 2) Resultater av overvåkingen rapporteres årlig til fylkesmannen.
- 3) Utviklingen for og tilstanden til naturkvalitetene evalueres, slik at bevaringsmål kan settes opp så raskt man har fått et bedret kunnskapsgrunnlag.

4.3.4 Tiltak

- 1) Fylkesmannen skal i løpet av 2013 sette i gang registrering av fuglebestanden i reservatet. Registreringen skal dekke hekkesesongen, trekketidene og vintersesongen.
- 2) I løpet av 2014 skal det lages en plan for videre overvåkning av naturkvalitetene i fredningsområdet. Tiltakene bør kobles opp mot oppfølgingsprosjektet med overvåking av verneområder som DN arbeider med.

4.4 Informasjon og formidling

4.4.1 Status og utfordringer

Informasjonstavlen ved naturreservatet bør stå permanent plassert med samme lokalisering som i dag. Ut over denne er det grensemerker eller verneskilt flere steder.

Det synes ikke som om naturreservatet er mye brukt av publikum, og det er lite trolig at området står foran økende utfart eller trafikk. Det meste av trafikken gjelder fritidsturer fra de fastboende, helst nord for fredningsområdet. Trafikken utenfra (ornitologene) bruker i hovedsak kraftige teleskoper for avstandsobservasjoner. Tilrettelegging for ferdsel synes derfor ikke påkrevd.

4.4.2 Mål

- 1) Informasjonsplakaten bør revideres, og skal til enhver tid ha korrekte opplysninger om naturverdiene eller naturkvalitetene.

4.4.3 Retningslinjer

- 1) Informasjonsmateriellet utarbeides av fylkesmannen eller av den han utpeker til å gjøre arbeidet. Det skal likevel kvalitetssikres av fylkesmannen.

4.4.4 Tiltak

- 1) Informasjonstavlene skal revideres og oppdateres.
- 2) Det skal utarbeides informasjonsbrosjyre om verneområdene i Giske kommune.

Figur 5. Informasjonstavla har en god plassering på sørsida av vågen. Det er viktig at denne til enhver tid er oppdatert med riktige og relevante opplysninger. Foto: Dag Holtan.

5 *Saksbehandling*

5.1 *Forvaltningsmyndigheter*

Ansvar for forvaltningen av Synesvågen naturreservat involverer følgende myndigheter:

- 1) **Miljøverndepartementet (MD)** er øverste myndighet for miljøforvaltningen i Norge. Departementet har ansvaret for at den miljøpolitikken Stortinget har vedtatt blir gjennomført. MD er overordnet myndighet for forvaltningen av områder vernet etter naturmangfoldloven.
- 2) **Direktoratet for naturforvaltning (DN)** er øverste fagmyndighet for naturvernområder i Norge og har hovedansvar for forvaltning av områder vernet etter naturmangfoldloven. DN avgjør hvem som skal være forvaltningsmyndighet for det enkelte verneområde. DN er klageinstans for vedtak som forvaltningsmyndigheten i det enkelte verneområdet har gjort. DN skal også veilede forvaltningsmyndigheten i praktiseringen av verneforskriftene.
- 3) **Fylkesmannen i Møre og Romsdal (FM)** er forvaltningsmyndighet for Synesvågen naturreservat.
- 4) **Giske kommune** er myndighet på flere av de øvrige lovverkene som kan få betydning innen fredningsområdet, eksempelvis plan- og bygningsloven og motorferdselloven.

5.2 *Lovverk, føringer og forvaltning*

5.2.1 *Verneforskriften*

Verneforskriften for Synesvågen fuglefredningsområde ligger vedlagt i kapittel 8.1. Selv om den generelle dispensasjonshjemmelen i forskriftas kap. VIII nå er erstattet av § 48 i naturmangfoldloven, slår overgangsbestemmelsene i lovens § 77 fast at eldre vernevedtak fortsatt gjelder inntil Kongen måtte bestemme noe annet. Direktoratet for naturforvaltning har utarbeidet et rundskriv «Forvaltning av verneforskrifter» (DN 2010) som legges til grunn for saksbehandlinga.

Verneforskriften har som formål å opprettholde den tilstanden som området var i ved fredningstidspunktet, samt å fremme verneformålet. Det er Fylkesmannens ansvar at verneforskriften blir forvaltet i forhold til verneformålet, og hvis verneverdiene forringes, er det Fylkesmannens ansvar at nødvendige tiltak blir igangsatt. Forvaltningen av verneområdet skal skje med et langsiktig perspektiv. Dette stiller krav til langsiktig tenkning hos både de daglige brukerne og Fylkesmannen. Forvaltningsplanen for Synesvågen fuglefredningsområde er planlagt å rulleres hvert 10. år for å kunne fange opp eventuelle endringer i verneområdet (jf. kapittel 6).

5.2.2 *Prinsippene i naturmangfoldloven*

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av

beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen.

Prinsippene kommer til anvendelse også ved forvaltning av eksisterende verneområder, herunder forvaltningsplaner.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Videre skal kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen vektlegges. Det er opp gjennom årene gjennomført ulike naturfaglige undersøkelser i Synesvågen naturreservat, og det foreligger flere rapporter som dokumenterer naturkvalitetene. Dette kunnskapsgrunnlaget er lagt til grunn i forvaltningsplanen. Kunnskap om historisk bruk er også lagt til grunn i planen, bl.a. i forbindelse med vurdering av skjøtselstiltak.

Ut fra dagens kunnskap, vil aktivitetene som vil kunne foregå i henhold til verneforskriften, neppe ha noen særlig negativ innvirkning på artene og naturtypene som ønskes ivaretatt gjennom vernet. Verneforskriften er til hinder for aktiviteter som vurderes å kunne ha negativ innvirkning på verneverdiene. Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor rammen av de restriksjoner som er satt i verneforskriften. Vi vurderer det slik at forvaltningsplanen og oppfølging av denne med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene i området, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Den foreliggende kunnskapen om artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologisk tilstand i dette området, vurderes å stå i et rimelig forhold til forvaltningsplanens karakter, og retningslinjen om kunnskapsgrunnlaget i § 8 anses som oppfylt. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten betydning i denne planen, jf. naturmangfoldloven § 9.

Forvaltningsplanen gir nærmere retningslinjer for aktiviteter som er tillatt i naturreservatet innenfor rammen av verneforskriften og naturmangfoldloven. Vurdering av den enkelte aktivitet i forhold til samlet belastning i verneområdet, vil være meget relevant ved vurdering av søknader om dispensasjoner fra verneforskriften. I forbindelse med forvaltningsplanen er det utarbeidet nærmere bevaringsmål for ulike naturkvaliteter som grunnlag for overvåking av naturtilstanden i området. Dette vil gi et styrket grunnlag for å kunne vurdere samlet belastning av ulike aktiviteter i området. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, får ikke særlig betydning, ettersom verneforskriften som forvaltningsplanen bygger på legger vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området. De tiltakene som vil kunne gjennomføres vurderes ikke å ha vesentlig negativ effekt på naturtyper, arter eller økosystem.

Prinsippene i § 12 vurderes å være relevante. Prinsippet om beste tilgjengelige teknikker og driftsmetoder vurderes som aktuelt bl.a. i forbindelse med skjøtselstiltak. Prinsippet om beste lokalisering vurderes som relevant i forbindelse med bl.a. behandling av søknader om

dispensasjoner, både når det gjelder spørsmålet om dispensasjon bør gis og eventuelt hvilke vilkår som bør settes. Forvaltningsplanen legger opp til skjøtselstiltak som er vurdert å være best mulig tilpasset naturkvalitetene en ønsker å ta vare på. Gjennom den overvåking av naturtilstanden som planen legger opp til, vil en få et godt grunnlag for å evaluere gjennomførte skjøtselstiltak og ev. foreta korrigeringer både når det gjelder teknikker/metoder og lokalisering.

5.2.3 Forholdet til andre lovverk

Forskrifter gitt med hjemmel i naturmangfoldloven går foran andre lover eller forskrifter dersom det er ulikheter mellom bestemmelsene. Det er også viktig å merke seg at det øvrige regelverk gjelder i tillegg til verneforskriftene i områder vernet etter naturmangfoldloven. Ved søknader om tillatelse til motorisert ferdsel vil det i de fleste tilfeller være nødvendig med både dispensasjon fra motorferdselloven og fra verneforskriften, eventuelt § 48 i naturmangfoldloven. Med få unntak vil verneforskriften ha strengere bestemmelser vedrørende bruk og tiltak enn annet lovverk. Det er derfor naturlig at en søknad om dispensasjon først blir behandlet av fylkesmannen. Forskrifter gitt med hjemmel i naturmangfoldloven begrenser ikke rådighetsutøvelsen utenfor verneområdet.

Etter naturmangfoldloven § 49 man skal vektlegge verneverdiene i fuglefredingsområdet for tiltak utenfor som kan påvirke verneområdet, og som trenger tillatelser etter annet lovverk.

5.2.4 Tolking og detaljering av unntaksreglene i verneforskriften

I kapittel V i verneforskriften er det listet opp en rekke aktiviteter som kan utføres uten forutgående tillatelse eller dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten. For å sikre en mest mulig konsekvent forvaltning og forutsigbare rammebetingelser for ulike brukerinteresser kan det være ønskelig å omtale disse litt nærmere og konkretisere innholdet i de tilfeller det kan oppstå tvil om hvordan de skal forstås:

- Nr. 1 slår fast at forbudsbestemmelse i kapittel IV ikke er til hinder for militær, operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns-, skjøtels- og forvaltningsøyemed. Dette er en standardformulering som med nyanser finnes inntatt i bestemmelsene for alle verneområder i Norge. Unntaket gjelder ikke øvelsesvirksomhet for de aktuelle formålene og det er viktig å presisere at ingen privatpersoner på egen hånd kan utføre aktivitet i medhold av denne bestemmelsen.
- Nr. 2 gir rett til slått, beiting og annen etablert jordbruksdrift i og inntil det fredete området. Det er ikke fulldyrket mark i verneområdet og vi vurderer det slik at beiting er den eneste aktiviteten som er aktuell i området i dag. Oppføring av gjerder og grunder er søknadspliktig. Bestemmelsen gir ikke adgang til å bruke kunstgjødsel innenfor verneområdet, men skjønnsforutsetningen presiserer at det er adgang til å bruke kunstgjødsel og kalk på oppdyrket kulturjord innenfor verneområdet. Naturlig mark/naturbeite kan derimot ikke gjødsles.
- Nr. 3 åpner for vedlikehold av grøfteutløp som er tatt tidlige og som drenerer tilgrensende jord- og skogbruksareal. Før slikt vedlikehold skal forvaltningsmyndigheten varsles og kan sette nærmere anbefalinger for dette arbeidet dersom det

er ønskelig ut fra vernehensyn. Slik varsling kan skje på e-post eller telefonisk der det haster å få gjennomført tiltaket. Normalt bør dette varsles minst en uke før tiltaket skal startes. Et aktuelt hensyn vil være at slik grøfterensk bør skje utenfor hekketiden, og man kan oppnå dette ved informasjon til grunneier/bruker. Denne hjemmelen åpner ikke for bruk av motorisert kjøretøy til vedlikeholdet. Slik bruk krever egen tillatelse gjennom evt. dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

- Nr. 4 gir rett til å ta ut sand til eget bruk. Dette gjelder ikke sand for salg eller annen avhending. Eventuelt uttak bør skje under flomålet. Det er nødvendig med forvaltningsmyndighetens tillatelse for å benytte motorisert kjøretøy til sanduttak.
- Nr. 5 gir adgang til å vedlikeholde eksisterende veier og kraftlinjer. Bortsett fra ei gatelysrekke langs reservatgrensen i øst, er ikke vi kjent med at det verken finnes veier eller kraftlinjer i reservatet.
- Nr. 6 presiserer at fiske er tillatt etter det lovverk og de forskrifter som gjelder til en hver tid. Her er det bare fiske i saltvann som er aktuelt. Med fiske må en også forstå fangst av f.eks. krabbe og hummer. Det omfatter ikke sanking av tang og tare som er fredet etter kapittel IV, nr. 1. Vernebestemmelsene forbyr heller ikke sanking av snegler og skjell, men dette krever normalt tillatelse fra grunneier.
- Nr. 7 åpner adgang for motorferdsel til bruk i næringsformål. Eksempel på slike formål er kjøring med landbruksmaskiner, transport av utstyr og materialer i jordbruk, kjøring for uttak av ved og leplantinger, og bruk av motorbåt i fiske, fangst og annet sjøverts næring, jf. også kap. IV nr. 6.
- Nr. 8 gir adgang til jakt på villmink i samsvar med viltloven med forskrifter. I dag er flere av reglene i viltloven erstattet av tilsvarende regelsett etter naturmangfoldloven. I den grad det måtte forekomme villmink i verneområdet vert det oppfordret til å etterstrebe arten. Generelt vil en tilrå at uttak av villmink blir gjort ved bruk av slagfeller siden mange vil oppfatte jakt med gevær som negativt i et verneområde.
- Nr. 9 tillater vedlikehold av eksisterende telelinjer/kabler. Vi er ikke kjent med at slike installasjoner finnes i verneområdet, men skulle det finnes nedgravde kabler må det presiseres at eventuell bruk av motorisert kjøretøy for å grave opp disse i forbindelse med vedlikehold vil være betinget av dispensasjon fra vernebestemmelsene.

5.2.5 Omtale av de spesielle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften

I kapittel VI finnes en del spesifiserte aktiviteter og formål som forvaltningsmyndigheten kan tillate etter søknad. Ved behandling av slike søknader vil det med utgangspunkt i prinsippene i naturmangfoldloven legges særlig vekt på tiltakets virkning på verneformålet.

- Nr. 1 har hjemmel for å tillate kontrollert felling av vilt når dette blir sett på som nødvendig for å hindre bestandsmessige misforhold mellom ulike arter eller i forholdet art/miljø på grunn av menneskeskapte faktorer. Denne bestemmelsen kan brukes for å ta ut introduserte arter som villmink, ellers kjenner vi ikke til slike forhold.

- Nr. 2 hjemler å kunne gi løyve til jakt på steinkobbe. Generelt bør jakt skje utenfor naturreservatet. Evt. tillatelser kan bare gis utenfor hekke- og trekkseong for fugl.
- Nr. 3 åpner for å kunne tillate etablering av nye grøfteutløp for drenering av tilgrensende arealer. Evt. løyver vil også omfatte bruk av gravemaskin til slikt arbeid.
- Nr. 4 gir forvaltningsmyndigheten mulighet for å tillate fjerning av vegetasjon som er vertsplanter for skadeorganismer i jordbruket, og fjerning av giftplanter som dikesvineblom. Det kan tillates bruk av kjemiske sprøytemidler.
- Nr. 5 har hjemmel for å tillate bygging av pumpehus og legging av ledninger for vannanlegg m.m. Dette gjelder både vannforsyning og avløp. Det er nok mest aktuelt for legging av avløpsledninger, inkl. utslippsledninger i sjø. Bestemmelsen kan også brukes for å tillate bygging av gjerder og grunder.

5.2.6 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Kapittel VIII i verneforskriften inneholder den generelle unntaksparagrafen. I dag er denne erstattet av § 48 i naturmangfoldloven, jf. §§ 8 – 12 (se kapittel 8.3). Fra den opprinnelige generelle dispensasjonsbestemmelsen i kapittel VIII i verneforskriften er følgende dispensasjonsformål videreført i naturmangfoldlovens § 48:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Dispensasjon i særlige tilfeller når det ikke er i strid med formålet med vernet gjelder hovedsakelig bagatellmessige inngrep/tiltak eller forstyrrelser av forbigående karakter og som er av stor betydning for søker og ikke i konflikt med verneverdiene. Tiltak som kan forringe eller ødelegge verneverdiene i Synesvågen naturreservat vil ikke kunne gis dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Dispensasjon for arbeider av vesentlig samfunnsmessig verdi gjelder for tiltak som ikke ble vurdert eller var aktuelle på vernetidspunktet. Dispensasjon hjemlet i dette punktet skal kun gis under helt særskilte forhold av nasjonal betydning. Det vil ikke være tilstrekkelig grunnlag for å innvilge dispensasjon med bakgrunn i denne bestemmelsen i saker som kun har lokal eller regional betydning.

5.2.7 Generelle retningslinjer for saksbehandling

Retningslinjer for behandling av saker som angår de ulike brukerinteressene er presentert i kapittel 3. Punktene under viser de generelle retningslinjene for all saksbehandling som omhandler Synesvågen naturreservat.

- 1) Alle søknader om tiltak som krever tillatelse/dispensasjon etter verneforskriften sendes Fylkesmannen i Møre og Romsdal.
- 2) Normalt vil verneforskriften ha strengere bestemmelser enn det som gjelder etter annet lovverk. Søknader vurderes derfor først etter verneforskriften før de eventuelt vurderes etter annet lovverk. Avslag etter verneforskriften kan ikke overstyres av annet lovverk.
- 3) Nærmere retningslinjer for saksbehandling er gitt under de enkelte brukerinteresser. Det er viktig at det i all saksbehandling blir gjort en samlet vurdering i forhold til tiltakets virkning på verneverdiene og forholdet til øvrige brukerinteresser.
- 4) Disse instansene skal ha kopi av alle vedtak: Giske kommune, Statens Naturoppsyn, Direktoratet for naturforvaltning.
- 5) Klage på vedtak gjort av fylkesmannen skal behandles etter reglene i forvaltningsloven. Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans for alle saker etter verneforskrifta. En eventuell klage på vedtak sendes Direktoratet for naturforvaltning via Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Fylkesmannen foretar forberedende klagebehandling og vurderer innholdet i klagen. Fylkesmannen kan etter dette endre sitt opprinnelige vedtak. Dersom fylkesmannen opprettholder sitt vedtak, skal klagen oversendes Direktoratet for naturforvaltning for endelig behandling og vedtak.

6 *Forvaltningsplanens varighet*

Forvaltningsplanen for Synesvågen naturreservat gjelder fram til ny forvaltningsplan er vedtatt. Fylkesmannen er ansvarlig for revidering av forvaltningsplanen, og det tas sikte på å gjøre dette hvert 10. år. Fylkesmannen kan revidere forvaltningsplanen før den tid dersom det er behov for det. Bevaringsmålene bør revideres i samsvar med at nasjonale standarder for disse blir vedtatt, uavhengig av tidspunkt for revisjon for resten av forvaltningsplanen.

Figur 6. Parti fra en mer kulturpåvirket del på nordsida av Synesvågen. Foto: Dag Holtan.

7 *Kilder*

7.1 *Generell og sitert litteratur*

- Artsdatabanken, 2010. Norsk rødliste for arter 2010.
- Artsdatabanken, 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011.
- Direktoratet for naturforvaltning 2006. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave på Internett sommeren 2007.
- Direktoratet for naturforvaltning 2010. Forvaltning av verneforskrifter. Rundskriv november 2001, revidert februar 2010.
- Elven, R. 2001. Havstrandvegetasjon. s. 154-200 I: Fremstad, E. & Moen, A. (red.). Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU rapport botanisk serie 2001-4.
- Elven, R. (red.), Lid, J. & Lid, D. T. 2005. Norsk flora. 7. utgåve. Det Norske Samlaget, Oslo. 1230 s.
- Folkestad, A. O. 1976. Giske kommune. Friluftsliv og naturvern i Møre og Romsdal, spesiell del: 27. Møre og Romsdal fylke. Plan- og utbyggingsavdelinga.
- Folkestad, A. O. & Loen, J., 1998. Hekkande sjøfugl i Møre og Romsdal - ein statusrapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvern avdelinga, rapport nr. 4-1998. 125 s.
- Fremstad, E. 1997a. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.
- Fremstad, E. 1997b. Fremmede planter i Norge. Rynkerose - *Rosa rugosa*. Blyttia 55:115-121.
- Frøland, T. 2003. Re-evaluering av Ramsarområder i Møre og Romsdal. Rapport.
- Frøland, T. 2007. Ramsarområder i Møre og Romsdal. En gjennomgang av status med hovedvekt på vegetasjon og tanker omkring framtidig skjøtsel. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvern avdelinga, rapport nr. 1-2007. 60 s + kartvedlegg.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvern avdelinga 1982. Utkast til verneplan for våtmarksområde i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvern avdelinga. 224 s.
- Gederaas, L., Salvesen, I & Viken, Å. (red.) 2007. Norsk svarteliste 2007 - økologiske risikovurderinger av fremmede arter. Artsdatabanken, Norge. 151 s.
- Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk fugleatlas. Hekkefuglenes utbredelse og bestandsstatus i Norge. Norsk Ornitologisk Forening. Klæbu. 552 s.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B. 2003. Regionalt sjeldne og truete plantearter i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvern avdelinga, rapport 2003:01. 70 s.
- Gaarder, G. & Fjeldstad, H., Flynn, K. M. & Hanssen, U. 2011. Naturtyper i 16 verneområder i Møre og Romsdal fylke. Resultater fra basiskartlegging etter NiN-metoden i 2010 og 2011. Miljøfaglig Utredning, rapport 2011:73. 89 s + vedlegg.
- Holtan, D. 2004. Biologiske undersøkingar i Giske kommune. 69 s.
- Holten, J. I., Frisvoll, A. A. & Aune, E. I. 1986. Havstrand i Møre og Romsdal. Lokalitetsbeskrivelser. Økoforsk rapport 1986:3B: 184 s.
- Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.
- Moen, A. 1998. Vegetasjon. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.

7.2 *Muntlige kilder*

Alv Ottar Folkestad, Ulstein
Petter Folkestad, Giske

8 *VEDLEGG*

8.1 *Verneforskrift*

Forskrift om vern av Synesvågen naturreservat, Giske kommune, Møre og Romsdal.

Fastsett ved kgl.res. av 27. mai 1988. Fremja av Miljøverndepartementet. Endret 28. oktober 1988 nr. 1199.

I

I medhald av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63, § 14, 2. ledd og § 9, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23 er fuglelivet og fuglane sitt livsmiljø i eit område ved Vigra i Giske kommune, Møre og Romsdal fylke, freda ved kgl.res. av 27. mai 1988 under nemninga Synesvågen naturreservat.

II

Fredinga berører følgjande gnr/bnr:

6/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 18, 20, 21, 28, 36, 38, 39 og 46.

Reservatet dekkjer eit areal på ca. 1011 dekar, av dette er ca. 674 sjøareal.

Grensene for reservatet går fram av kart i målestokk 1:5.000, datert Miljøverndepartementet oktober 1987. Kartet og fredingsføresegnene blir oppbevarte i Giske kommune, hos fylkesmannen i Møre og Romsdal, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

Dei nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkast i marka. Knekkpunkta bør koordinatfestast.

III

Føremålet med fredinga er å ta vare på eit viktig våtmarksområde med tilhøyrande plantesamfunn, fugleliv og anna dyreliv.

IV

For reservatet gjeld følgjande føresegner, jf likevel punkta V – VI:

1. All vegetasjon i vatn og på land er freda mot all form for skade og øydelegging. Nye planteartar må ikkje innførast.
2. Alt vilt, medrekna hi, reir og egg er freda mot all form for skade, øydelegging og uturvande uroing, jf § 3 i viltlova. Jakt, fangst og bruk av skytevåpen er forbode. Hundar må ikkje sleppast lause i reservatet. Utsetjing av vilt er ikkje tillate.
3. Det må ikkje iverksetjast tiltak som kan endre dei naturgjevne tilhøva, under dette

oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar, plassering av campingvogner, framføring av nye luftleidningar, jordkablar og kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering og anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, ny utføring av kloakk eller andre konsentrerte forureiningstilførslar, dumping av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske plantevernmiddel.

Opplistinga er ikkje fullstendig.

4. Motorisert ferdsel er forbode. Bruk av modellbåtar og modellfly er forbode.

Camping, teltslaging og oppsetjing av kamuflasjennretningar for fotografering er forbode.

V

Føresegnene i punkt IV er ikkje til hinder for:

1. Gjennomføring av militær, operativ verksemd og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltingsøyemed.
2. Slått, beiting og anna etablert jordbruksdrift i og inntil dei freda områda.
3. Vedlikehald av grøfteutlaup som er tekne tidlegare og som drenerer tilgrensande jord- og skogbruksareal, etter at forvaltingsstyresmakta er varsla.
4. Uttak av sand til eige bruk.
5. Vedlikehald av eksisterande vegar og kraftliner.
6. Fiske etter det lovverk og dei forskrifter som gjeld til ei kvar tid.
7. Motorferdsel til bruk i næringsføremål.
8. Jakt på villmink i samsvar med viltlova med forskrifter.
9. Vedlikehald av eksisterande teleliner/kablar.

VI

Forvaltingsstyresmakta, eller den forvaltingsstyresmakta fastset, kan gje løyve til:

1. Kontrollert felling av vilt når dette blir sett på som naudsynt for å hindre bestandsmessige mistilhøve mellom ulike artar eller i tilhøvet art/miljø på grunn av menneskeskapte faktorar.
2. Jakt på steinkobbe.

3. Etablering av nye grøfteutlaup for drenering av tilgrensande areal.
4. Fjerning av vegetasjon som er vertsplantar for skadeorganismer i jordbruket. Fjerning av giftplantar (også bruk av kjemiske sprøytemiddel).
5. Bygging av pumpehus, legging av leidningar for vassanlegg m.m.

VII

Forvaltingsstyresmakta eller den forvaltingsstyresmakta fastset, kan gjennomføre skjøtselstiltak i samsvar med fredingsføremålet. Det kan utarbeidast skjøtelsplan, som skal innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtselstiltaka.

VIII

Forvaltingsstyresmakta kan gjere unnatak frå fredingsføresegnene når føremålet med fredinga krev det, samt for vitskaplege undersøkingar og arbeid av vesentleg, samfunnsmessig verdi, og i spesielle tilfelle dersom det ikkje strir mot føremålet med fredinga.

IX

Forvaltinga av fredingsføresegnene er lagt til fylkesmannen i Møre og Romsdal.

X

Desse fredingsføresegnene trer i kraft straks.

8.2 Noen fugleobservasjoner fra området

Hekkende og rastende fugler i Synesvågen naturreservat. H= hekking sannsynlig/mulig.

Art	Hekking	Rødlistear	Kilde	Kommentar
Smålom			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 2 ind. (overvintrende), situasjonen i dager uklar
Storlom		NT	Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 1 ind. (overvintrende), situasjonen i dager uklar
Islom			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 1 ind. (overvintrende), situasjonen i dager uklar
Gråstrupedykker			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 3 ind. (overvintrende), situasjonen i dager uklar
Storskarv			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 15 ind. (overvintrende), situasjonen i dager uklar
Toppskarv			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 100 inv. (overvintrende), situasjonen i dager uklar
Gråhegre			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 5 ind. (overvintrende), situasjonen er trolig den samme i dag
Grågås	H		Egne obs.	Ny hekkefugl, men ikke tallmateriale
Gravand	H		Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 7 hekkende par, omtrent som i dag, dessuten 20-30 fugler i trekktidene og sjelden 2-3 ind. overvintrende. Trolig ikke stor nedgang

Art	Hekking	Rødlistear	Kilde	Kommentar
Ærfugl			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 23 hekkepar og 110 ind. overvintrende, situasjonen i dag er uklar
Havelle			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 1000 ind. (overvintrende), situasjonen er i dag ukjent
Svartand		NT	Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 2 ind. (overvintrende), situasjonen er i dag ukjent, men den har aldri vært tallrik
Sjørørre		NT	Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 10 ind. (overvintrende), situasjonen er i dag ukjent, men den har aldri vært tallrik
Kvinand			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 5 ind. (overvintrende), situasjonen er ikke ulik i dag, med noen variasjoner og generelt middels viktig område for arten
Siland	?		Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 25 ind. (overvintrende), dagens status er uklar
Tjeld	H		Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 12 hekkepar og ca. 50 i trekkidene. Uavklart status i dag, men er fremdeles hekkefugl
Sandlo	?		Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 15 ind. i trekkidene. Trolig ikke så ulikt dagens situasjon
Vipe		NT	Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 6 hekkepar og 26 i trekkidene, uklar hekkestatus, men minst like mange i trekkidene i dag
Dvergsnipe			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 50 ind. (mest om høsten), situasjonen er uklar i dag

Art	Hekking	Rødlistear	Kilde	Kommentar
Fjøreplytt			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 25 vinterfugler, dagens status er ukjent
Myrsnipe			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir ca. 200 ind. under høsttrekket, til stede også i dag, men ikke data på antall
Brushane		VU	Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 3 hekkende par og hundretalls i trekketidene. Ingen nyere data, men i alle fall utgått som hekkefugl
Enkeltbekkasin	H		Folkestad 1982, Valde 1983, egne obs.	Folkestad oppgir 5 hekkende par og noen titalls i trekketidene, dagens situasjon er ukjent
Lappspove			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 5 ind. (mest om høsten), ingen nyere data
Storspove	H	NT	Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 2 hekkepar og noen titalls i trekketidene inkl. overvintring. Uklar status i dag, og trolig nedgang som hekkefugl
Rødstilk	H		Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 1 hekkepar, ingen andre data enn at den fremdeles er hekkefugl
Fiskemåke	H	NT	Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 100 hekkende par, så her har de vært en voldsom nedgang (3-4 par i 2008)
Sildemåke			Folkestad 1982, egne obs.	Spredte observasjoner, særlig vår og høst (>10)
Gråmåke			Folkestad 1982, egne obs.	Tallrik, særlig vår og høst (>100)

Art	Hekking	Rødlistear	Kilde	Kommentar
Svartbak			Folkestad 1982, egne obs.	Tallrik, særlig vår og høst (>100), hekker trolig enda på holmen lengst vest i vågen
Makrellterne		VU	Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 10 hekkende par, samt noen titalls ind. på trekk, uklar status i dag og trolig svært fluktuerende
Rødnebbterne			Folkestad 1982, egne obs.	Folkestad oppgir 100 hekkende par og noen titalls ind. på trekk, uklar status i dag og trolig svært fluktuerende
Teist		VU	Folkestad 1982	Folkestad oppgir 5 hekkende par, ingen opplysninger etter dette

8.3 *Planteliste*

Plantelista er etter Frøland (2007)

Bakkeveronika	Engkvein	Heistarr	Løvetann-art	Sisselrot
Beitestarr	Englodnegras	Hestehavre	Mannasøtegras	Skjørbuksurt
Bekkeblom	Engreverumpe	Hesterumpe	Marikåpe-art	Skogsiv
Bergskrinneblom	Engsoleie	Hundekjeks	Markfrytle	Skogstjerne
Bitterbergknapp	Engsyre	Høymol	Markrapp	Skogstorkenebb
Bjønnskjegg	Finnskjegg	Jåblom	Mjuksivaks	Skrubber
Bjørk	Fjellmarikåpe	Karve	Mjødur	Skvallerkål
Bleikstarr	Fjørekkoll	Kattefot	Musestarr	Sløke
Blokkebær	Fjøresaltgras	Kildeurt	Myrfiol	Slåtestarr
Blåbær	Fjøresauløk	Klengemaure	Myrhatt	Smalkjempe
Blåklokke	Fjøresivaks	Klokkelyng	Myrklegg	Smyle
Blåknapp	Fjørestarr	Knappsiv	Myrmaure	Smængkall
Blåkoll	Flaskestarr	Knegras	Myrmjølke	Småhavgras
Blåstarr	Flekkmarihand	Knereverumpe	Myrsauløk	Smårapp
Blåtopp	Fuglevikke	Knopparve	Myrsnelle	Smårørkvein
Bruskmelde	Følblom	Knortestarr	Myrtistel	Småsivaks
Bråtestarr	Geitsvingel	Kornstarr	Platanlønn	Småsyre
Bueminneblom	Gjerdevikke	Krattmjølke	Rogn	Stjernestarr
Buestarr	Gjetertaske	Krekling	Rundsoldogg	Stolpestarr
Bukkeblad	Gresstjerneblom	Krushøymol	Rustsivaks	Storblåfjør
Dikeminneblom	Grøftesoleie	Krypkevein	Ryllik	Stornesle
Dikesvineblom	Grønnstarr	Krypsiv	Ryllsiv	Strandbalderbrå
Dikevasshår	Gråstarr	Krypsoleie	Rød jonsok	Strandkjeks
Duskull	Gulaks	Kveke	Rødkløver	Strandkjempe
Dvergjamne	Gulflatbelg	Kvitkløver	Rødsvingel	Strandkryp
Dvergsmyle	Gullris	Kystbergknapp	Røsslyng	Strandkvann
Einer	Gåsemure	Kystgriseøre	Saftstjerneblom	Strandrug
Elvesnelle	Hanekam	Kystmyrklegg	Saltarve	Strandrør
Engfiol	Harestarr	Kysttjønnaks	Saltbendel	Strandsmelle
Engfrytle	Havbendel	Legeveronika	Saltsiv	Strandstjerne
Enghumleblom	Heifrytle	Loppestarr	Salturt	Sumpkarse
Engkarse	Heisiv	Lyssiv	Sibirbjønnekjeks	Sverdliilje

Sveve-art	Tiggersoleie	Tusenblad	Vanlig arve	Vårkål
Sølvbunke	Tiriltunge	Tusenfryd	Vassarve	Øyentrøst-art
Tangmelde	Torvull	Tvebostarr	Veikveronika	Åkerdylle
Tepperot	Trådsiv	Tveskjeggveronika	Vandelrot	Åkerminneblom
Tettegras	Tunarve	Tyttebær	Vrangdå	Åkersnelle

8.4 *Utdrag fra naturmangfoldloven*

§ 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12)

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

§ 11. (kostnadene ved miljøforingelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnmessige resultater.

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

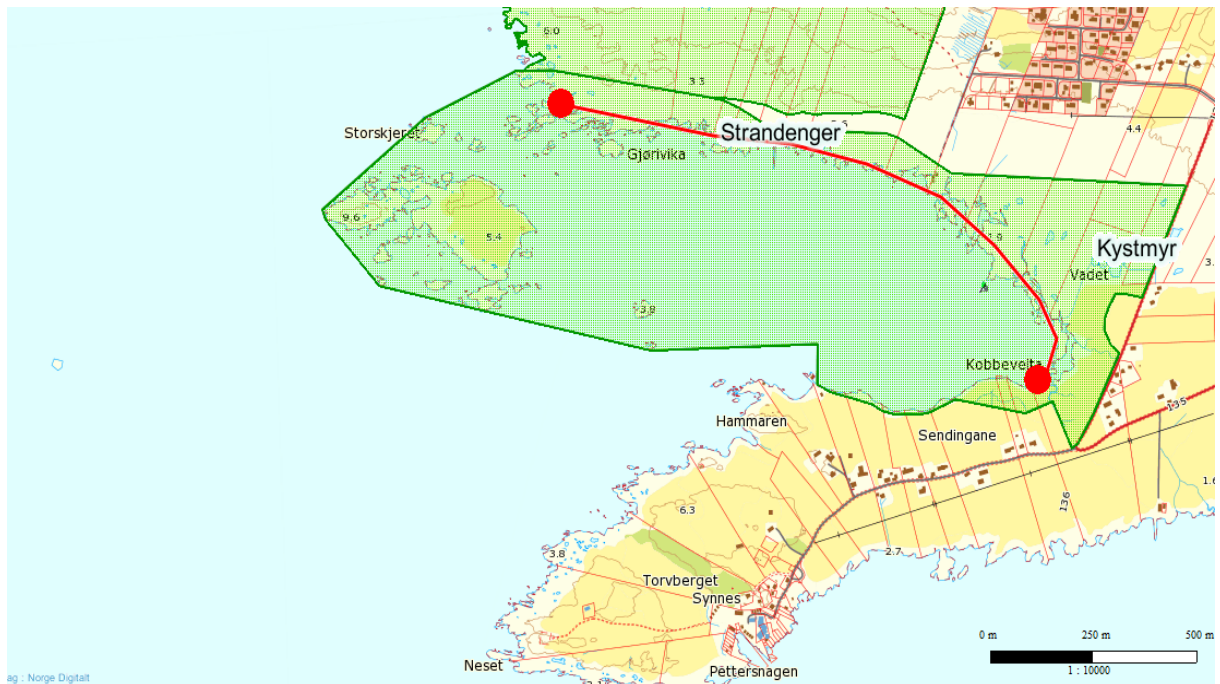
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

8.5 *Kart over naturtyper*

Kartet er litt upresist, i det også sjøarealet er inkludert. Uansett er det et utvalg av strandenger, noe myr og fukthei, og svært sparsomt også rike strandberg som er representativt for landarealet av reservatet. Det er også knyttet store naturverdier til den avgrensede naturtypelokaliteten på nordsiden av Synesvågen.

8.6 Tiltak i Synesvågen fuglefredningsområde

Tiltak	Prioritet	Utførende aktør	Kostnad i kr.	Finansiering	Frister	Merknader
Ha et bærekraftig beite-regime, og legge til rette for beiting på nordsida	1			Landbruksmidler, skjøtselsmidler 1426.31.1		Naturrestatet trenger økt beitetrykk
Fjerne søppel fra strandsona	1		10.000,-	SNO 1426.01, 1426.31.1	Årlig før 15.04	Forsvarlig behandling av oppsamlet avfall
Fjerne oppslag av trær	1	SNO	10.000,-	Skjøtselsmidler over 1426.31.1	Innen 2013	Samarbeid med grunneiere
Overvåke fuglebestandene	1	SNO/ ornitologer	20.000,-			Skaffe data for bevaringsmål
Fjerne kloakktlipp og ta opp utslippsledningen	1	Giske kommune		Kloakkavgifter	Senest 2014	
Oppdatere infotavla	2	FM	10.000,-	1426.31.1	Innen 2013	
Lage infobrosjyre	3	FM			Innen 2013	Felles for alle områdene i Giske kommune

8.7 *Saksbehandling av forvaltningsplanen for Synesvågen naturreservat*

8.7.1 *Høring:*

Forvaltningsplanen har vært på høring til grunneiere, organisasjoner, næringsaktører og forvaltningsorgan i tida fra 14.05. til 30.06.2012. Høringa vart kunngjort i Sunnmørsposten og Øy-Blikk, og planen har ligget ute på nettet. Det ble holdt informasjonsmøte på Giske Rådhus 04.06.2012, og samme dag ble Giske formannskap orientert om planen. Det kom 2 skriftlige uttalelser til planen, og det kom innspill på folkemøtet og befaring i forbindelse med dette.

Arild Aarseth er grunneier på gnr 6 bnr 21 og peker på at det er feil at gnr 6 bnr 23 også er nevnt som en av eiendommene i naturreservatet.

Møre og Romsdal fylkeskommune har ingen merknader til planen.

På folkemøtet 04.06.2012 ble det nevnt at det går et kloakkutslipp på grunt vatn til Synesvågen, og dette er vurdert som uheldig. På befaring samme dag kom det fram ønske om at det blir arbeidet for å få gjerdet av og satt inn beitedyr på nordsida av Synesvågen.

Fylkesmannen har mottatt synspunkter fra andre fuglefredingsområder i Giske om at det er uheldig med søknadsplikt for oppsetting av flyttbare elektriskgjerder.

8.7.2 *Fylkesmannens vurdering:*

Fylkesmannen vil fjerne omtalen av gnr 6 bnr 23, da vi ser at denne ligger utenfor reservatet. Vi vil oppdatere planen slik at kloakkutslippet blir nevnt som et teknisk inngrep/forurensning i området. Dette utsleppet bør flyttes i forbindelse med revisjonen av hovedplanen for avløp i Giske kommune, og dette er et tiltak som blir satt inn i forvaltningsplanen.

Fylkesmannen vil arbeide videre med å få til beite i naturreservatet, og vil vise dette i planen.

Vi har vurdert tolkingen av gjerdebruk i henhold til verneforskriften IV nr. 2, og vi tilrår en praksis der permanente gjerder blir søknadspliktige, mens flyttbare, midlertidige elektriskgjerder er å se som en del av den permanente beitedrifta.

8.7.3 *Direktoratets vurdering*

Direktoratet for naturforvaltning har fastslått at det er søknadsplikt for alle typer gjerder, inkludert flyttbare elektriskgjerder. Videre presiserer DN at motorferdsel i forbindelse med drift av tekniske anlegg som kraftlinjer, vedlikehold av grøfteutløp og uttak av sand krever dispensasjon fra verneforskriften.

Direktoratets endringer er tatt inn i planen.